

Slapta draugija GUS

(Excerpt in Lithuanian)

Translated by: Gabija Kiaušaitė

Contact of the translator: gabija.kiausaite@gmail.com

nuo tilto į vandenį..

Mokykla yra tikrų tikriausia kančia. Ypač likus dviem savaitėms iki mokslo metų pabaigos, kai lauke šviečia saulė, o mokytoja kiekvieną dieną 3,23 milijono kartų tau kartoja, kad kitais metais, ketvirtoje klasėje, viskas bus kitaip. Kad mokymosi medžiaga bus sudėtingesnė, kad turėsite daugiau stengtis ir kad nuo šių pažymių priklausys visas jūsų gyvenimas. Et, koks dar visas gyvenimas, prašyčiau. Juk lauke nekantriai laukia vasara, saulė ir žaidimai, tad kam rūpi visas gyvenimas. Nepaisant visko, jam patinka eiti į mokyklą, žaisti su bendraklasiais, bėgioti mokyklos aikštelėje. Ištasas sėdėjimas prie mokymosi stalo jam gerokai tampo nervus. Na, gerai, jei pridėtų ranką prie širdies, sutinka, kad matematika vis tik patinka. Tik ta slovėnų kalba yra vienas didelis košmaras, grynčiausia KAAANKYYYNĖĖĖ!!!

Taip sau mąstydamas, štai jis sėdi slovėnų kalbos pamokoje – kartoja prielinksnių *iš, į, su, link, ant, su* vartojimą¹. Ir galbūt tai nebūtų taip nuobodu, jei mama jam to nebūtų seniai paaiškinusi. Ir ne tik, kad paaiškinusi, bet ir demonstravusi konkrečiais pavyzdžiais: nešvarias apatines kelnaites deda į skalbinių krepšį, švarias – IŠ spintos, lėkštę dedate ANT stalo, pintinaitę su duona nuneši NUO virtuvės stalo, ANT duonos riekelės tepi uogienę, plaukus nuimi NUO šukų ir išmeti Į klozetą, žodžiu, be galo, be krašto.

Tas pats ir dabar slovėnų kalbos pamokose: iš mokyklos, į mokyklą, į kalną, nuo kalno, tiesiog nuobodūs pavyzdžiai. Kodėl slovėnų kalbos mokytojai neišmąsto štai tokių pavyzdžių: drakonas iš urvo nutūpė ant stogo, nuo stogo – ant Drakono tilto, o iš jo nasrų pylėsi ugnis nutaikyta į praeivius, kurie, bijodami dėl savo gyvybės, vienas po kito nuo tilto šokinėjo į Liublianicos upę. Na, kažkas panašaus.

Nuo drakono apsilankymo praėjo visa savaitė, tačiau kiekvieną vakarą Marcys turėdavo sukaupti nemažai drąsos pažvelgti pro langą. Kiekvieną naktį vis lengviau pakildavo iš lovos, nusliūkindavo prie lango įsitikinti, kad ten jo tikrai niekas netyko. Na, bent nieko panašaus į drakoną. Vakar berniuko širdis nebesidaužė nei iš baimės, nei iš jaudulio. Jis tik atsikėlė,

¹ Slovėnų kalboje kaip ir lietuvių vartojama prielinksinė konstrukcija.

pažvelgė pro langą ten virš stogo ir nepastebėjęs nieko įtartino, grįžo į lovą ir ramiai užmigo. Drakonas dingo. Galbūt jo ten niekada ir nebuvo. Galbūt šeštadienį jis visa tai tik įsivaizdavo, o gal tesapnavo. Tas senukas su pagalbine lazdele ir plastikinių gėlių pyne buvo teišus, geriau visada šiek tiek palaukti. Marcys kiekvieną dieną atidžiai tikrino žemę ir pylimą, ar vis dėlto ras kokių pėdsakų. Tačiau pėdsakų nebuvo.

- Na? Marcelijau?

O ne, po šimts kalakutų su kalakučiukais, vis tik jį atsivijo. Tik šį kartą tai buvo mokytoja. Ji kažko iš jo norėjo, matyt, kažko lyg ir klausė, bet Marcys jos nesiklausė jau geras dvidešimt minučių, jei ne daugiau, tad berniukas neturėjo nė menkiausio supratimo, ką apie ką eina kalba.

- Èė, taip, tai, kas yra, turiu omenyje, è, taip, kas yra, na, tiesą sakant, taip, iš esmės, taip, èèè...

- Marcelijau, nors tau gal atrodo, kad viską žinai, tačiau taip toli gražu nėra.

„Na, štai,“ – galvojo sau Marcys. Šito jam dabar mažiausiai reikėjo. Kas šitų moralų nori klausytis. Jis tiksliai žinojo, kas bus pasakyta toliau. Apie tai, kad reikia labai stengtis, kad be noragų nebus pyragų, aukštai kilęs žemai krisi, dar gal pridės, kad po audros skambinti varpais per vėlu, ir dar daugybė panašių dalykų. Geriausia, kad ši išminties lavina būtų nutraukta nedelsiant.

- Gerbiama mokytoja, labai atsiprašau, jūs teiši, aš jūsų nesiklausiau, užsisvajojau, tad labai atsiprašau. Tačiau gal galėtumėte pakartoti klausimą? Nuo šiol stengsiuosi, kad tai nebepasikartotų.

- Na, Marcelijau, viskas gerai. Klausiau, ar galėtumėte pateikti dviejų prielinksnių pavyzdžius su žodžiu „knyga“. Žodį knyga galime vartoti su prielinksniais ANT ir NUO, taip pat APIE ir IŠ.

Pasisekė, šį kartą ji tai priėmė palankiai. Šį paprastą triuką jam atskleidė tėtis: gražiai atsiprašyti mokytojos ir prižadėti, kad daugiau tai nepasikartos ir kad nuvylė ir gadina pamokos laiką. Kiekvieną sykį ši maža klasta suveikdavo. Jo tėtis – ne iš kelmo spirtas vyrukas.

- Stiklinę su vandeniu padėjau ant knygos, paskui ją nukėliau nuo knygos. Knygoje perskaičiau istoriją apie drakoną, tada iš knygos persirašiau du sakinius į sąsiuvinį.

- Na, tai yra labai įdomūs pavyzdžiai, labai geri, Marcelijau.

Vyriškas balsas:

- Ieškai rožės?

Ponas Erazmas Stefanus Drakofilas:

- Taip.

Vyriškas balsas:

- Aš žinau, kur yra rožė.

Ponas Erazmas Stefanus Drakofilas:

- Atsiprašau?

Vyriškas balsas:

- AŠ ŽINAU, KUR YRA ROŽĖ!

Ponas Erazmas Stefanus Drakofilas:

- Atsleiskite, nesuprantu.

Vyriškas balsas:

- Aš žinau, kur yra rožė. Žinau, kur. Žinau, kas turi rožę.

Ponas Erazmas Stefanus Drakofilas:

- Žinote? Ar tikrai žinote? Kas jūs toks? Kas ten?

Vyro balsas (griežtai):

- Norite gauti rožę?

Ponas Erazmas Stefanus Drakofilas:

- Ar noriu gauti rožę? Žinoma, kad noriu gauti rožę.

Vyriškas balsas:

- Tu man duodi pinigų, aš tau – rožę.

Ponas Erazmas Stefanus Drakofilas:

- Kas jūs esate?"

Vyriškas balsas:

- Tu man duodi pinigų, o aš tau rožę.

Ponas Erazmas Stefanus Drakofilas:

- Kur jūs esate?

Vyriškas balsas:

- Jums įdomus?

Ponas Erazmas Stefanus Drakofilas:

- Turite omenų, ar mane domina?

Vyriškas balsas (nekantriai):

- Jums įdomus?

Ponas Erazmas Stefanas Drakofilas:

- Taip. Taip, įdomus.

Vyriškas balsas:

- Tu lauki. Siunti paštu. Turi pinigų. Turi eurų.

Ponas Erazmas Stefanas Drakofilas:

- Kas jūs esate? Ar galiu jums pasitikėti? Aš nežinau...

Dabar turime duoti jam šiek tiek laiko dėl priesaikos.

Šiek tiek laiko... Dar šiek tiek laiko...

Dar vienas mažulytis laiko lašelis...

- Cha! Turiu! Prigavau ją! – sušuko Kajus. Iza vos pastebimai pavarto akimis, o Vidas su Marciu susidomėję ima klausytis.

- Mūsų yra keturi, tiesa? Kaip ir su „UNO“ žaidimu, žinot, tas su kortomis. Yra keturios spalvos: mėlyna, geltona, raudona ir žalia. Mes irgi keturių spalvų. Tad siūlau, kad mūsų priesaika ir vadintųsi keturių spalvų priesaika. Tada kiekvienas iš mūsų turi pasirinkti vieną spalvą ir prisiekti, kad niekam nepasakos apie žemėlapi. Ir tada mes visi nuspalsviname šias keturias spalvas sau ant rankos. Va, šitaip galvoju.

- Keturių spalvų priesaika! Oho, tai genialu, – priduria Iza. Tada ji net su pasididžiavimu pažvelgia į Marčį ir Vidą, sau tyliai galvodama, oho, čia tai bent, jis – mano brolis dvynys. Marčiui ir Vidui ši idėja skamba daugiau nei puikiai. Keturių spalvų priesaika.

O Marcys nieko nelaukdamas:

- Žalias.

Neturiu žalio supratimo, kodėl jis pasirinko žalią spalvą, nes tai nėra jo mėgstamiausioji.

Greičiausiai jis pasirinko žalią spalvą, nes tai – drakono spalva.

Vidas nori geltonos, Iza – oranžinės, o Kajus – mėlynos.

Po ranka neranda jokių spalvų, todėl Marcys lekia namo ir pagriebia keturis flomasterius.

Tuo tarpu likusi grupės dalis svarsto, kokia turėtų būti priesaika.

Vidas pasiūlo:

- Prisiekiu neišduoti žemėlapi.

Į tai Kajus atkerta:

- Na jau ne. Kvailokai skamba.

Iza:

- Manau, turėtume sakyti šitaip: prisiekiu keturiomis spalvomis, kad...

Vidas:

- Taip, prisiekiu keturiomis spalvomis, kad niekada...

Iza:

- ...ir nė karto...

Kajus:

- *Niekada ir nė karto* reiškia vieną ir tą patį.

Iza:

- Taip, bet tai skamba užtikrinčiau.

Vidas:

- Taip, taip, turiu omenyje, kad tai skamba labiau, kaip tu pasakytum, tikrai užtikrinčiau.

Kajus:

- Na, gerai. Nė karto niekada... net jei jie mane siaubingėliausiai kankintų...

Iza:

- Nėra tokio žodžio kaip *siaubingėliausiai*...

Kajus:

- Ot ir yra. Ką tik jį sugalvojau.

Iza:

- Ai, baik. Jei tu jį sugalvojai, tai nesiskaito kaip žodis.

Vidas:

- O man skamba kietai. Net jei jie mane siaubingėliausiai kankintų... Taip, kietai skamba.

Iza:

- Na, tiek to, gerai.

Kajus:

- ... žemėlapiu paslapties neišduosiu.

- Ei, M, turiu gerą idėją, rimtai žiauriai gerą idėją.

Iza pakelia akis į dangų, kaip ir gražuolis Petras, ponios Julijos sūnus.

Marcys su Vidu šiek tiek sutrikę, mat Marcys labai norėtų paklausti Vido apie drakoną, bet abu vis dar turi norėtų išlaikyti pokalbį paslapyje.

- M, V, ar manęs klausot? – Kajus nekantrauja.

Iza aiškina:

- Šiandien po pamokų jis sugalvojo, kad vadins jus V ir M. Tad nuo šiol būsit kviečiami kaip V ir M. Aš esu I.

Na, jie ir patys supranta, nejaugi pastoviai turi vaidinti mamą? Žodžiu, čia mano kieta idėja. Manau, kad mums reikia pavadinimo. Atlikau mažą tyrimą ir taip gimė ši idėja. Suplėšiau popierių į devyniolika popierėlių, nes žinot, mūsų visų vardų raides sudėjus gaunasi devyniolika, tada surašiau jas ant tų popierėlių, tada pridėjau dar kitų popierėlių su raidėmis, juos sumaišiau ir ištraukiau kelis atsitiktine tvarka. Ir žinot, ką gavau?

Kajus atsistoja ir reikšmingai visus apžvelgia.

Vidas:

- Ką gavai?

Kajus:

- Kažką nuostabaus, sakau jums!

Marcys:

- Rimtai?

Kajus:

- Jūs tik pasiklausykite – gyvatės užpakalis sienoje!

Vidas:

- Ką..?

Kajus:

- Gyvatės užpakalis sienoje! Sumaišiau mūsų raides, pridėjus dar kelias ir ištraukus atsitiktine tvarka, gausim gyvatės užpakalį sienoje! Argi tai nėra unikalų?

Marcys:

- Hm gal...

Vidas:

- Gyvatės užpakalis sienoje?

Kajus:

- Argi ne puiku, M? V? Suprantat, kas per daiktas?

M ir V nešokinėja į orą iš susijaudinimo, jie net neatsako jam. Bet I yra daug supratingesnė ir pradeda garsiai kvatotis.

- Tau gal ne visi namie? Gyvatės užpakalis sienoje? Ir kas čia per pavadinimas, juk jis visiškai beprasmis. Ką išvis reiškia, gyvatės užpakalis sienoje? Nes šiaip gyvatė net neturi užpakalio.

Kajus atrodo akivaizdžiai nusivylęs.

- Ką aš žinau... Bet skamba tai kietai. Na, yra dar vienas variantas – suktos gyvatės dovana. Bet man nelabai patinka, visai nejuokingas kažkoks. Arba galime vadintis sveikais tajais. Arba dar galime būti kietakakčiais zuikiais, bet sutikit, kad gyvatės užpakalis sienoje yra geriausias variantas.

- Manau, kad tai kiek per ilgas pavadinimas, – pagaliau prabyla Vidas.

- Aha, man irgi atrodo per ilgas, – pritaria jam Marcys. – Mano nuomone, pavadinimas turi būti trumpas. Kaip PGC, PGC slaptoji draugija², arba kumštis, kaip raudonasis kumštis.

- Taip, galvojau apie tai, bet iš M, V, K ir I nieko protingo neišgausi. – Kumštis skamba gerai, bet ką daryti su mūsų vardais – KVIM? MIVK? IMKV? Ne, ne, aš sugalvosiu ką nors gudresnio nei tai.

- Bet taip, mums reikia pavadinimo, tai gera mintis, – pritaria Marcys.

- Ką čia paistai, kad gera mintis. Tai yra superinė mintis, bet žinot, gyvatės užpakalis sienoje, galvoju, kad gyvatės užpakalis sienoje yra nuostabus pavadinimas. Jis šiek tiek ilgas, tikrai, na bet tik tiek.

Vidas toliau galvoja apie pavadinimą ir jam kyla dar viena geniali idėja:

- Hm, o kas būtų, jei būtume paslaptina draugija pavadinimu GUS? Gyvatės užpakalis sienoje yra g-u-s, ar ne? G – gyvatė, U – užpakalis, S – sienoje. Galėtume būti paslaptina draugija GUS ir taip turėtume labai šaunų trumpą pavadinimą, ir niekas pasaulyje nesuprastų, ką jis reiškia!

Paskui kelias akimirkas ketveriukė suklydusi tyli. Galbūt kitiems trims ši idėja atrodo nepriimtina, o gal atvirksčiai. Galbūt likę trys šiose keliose tylos akimirkose galvoja, kad tai iš tikrųjų puiki idėja ir kad jie tikrai galėtų taip vadintis.

- Paslaptina draugija GUS, – pakartoja Marcys. – Taip išties galėtume vadintis.

- O man kažkaip nelabai, – staiga įsiterpia Iza. – Aš tik šiek tiek pataisyčiau, kad tai neskambėtų kaip ta knyga, sakyčiau geriau kokia slaptoji draugija GUS.

- Tebūnie... Nors aš vis tiek manau, kad galima rasti kažką labiau protingesnio nei tai, – priduria Kajus.

² Populiarus to paties pavadinimo romanas vaikams Slovėnijoje.

Iza iškart jį pataiso:

- Užtenka sakyti pasakyti protingesnio.

Kajus:

- Ką?

Iza:

- Protingesnis ir tiek, sakoma protingesnis, nereikia sakyti *labiau* protingesnio. Gali sakyti ir protingiausias, bet tada nepridėsi *labiausiai* protingiausias. Todėl reikia sakyti...

Iza akivaizdžiai būtų dar tęsusi, bet Kajus ją šiurkščiai pertraukia:

- Gerai, mam.

Taigi, šiek tiek raudonesnis nei įprastai, Marcys atsisėda prie staliuko tame labirinte, kuris jam visada atrodo labai smagus, bet šį kartą jis jo nė nepastebi. Tik apžvelgia raides ir jas suskaičiuoja. Jis nustatė, kad jų yra 68. Tada jis supranta, kad didžiausias skaičius stulpeliuose taip pat yra 68.

Ir tada – eureka!

Šalia kiekvienos lotyniško sakinio raidės jis įrašo skaičių nuo 1 iki 68. Tada jis surašo skaičių raides į stulpelius, o tada pasirodo piktoji mokytoja Marija – „Etno abėcėlės“ labirinte lieka tik ši ketveriukė – reikia grįžti į mokyklą.

Pakeliui į mokyklą ketveriukė apžiūrinėja nusirašytas raides:

EIKITEIMPERATORIAUSJUOZAPOAIKSTEIDESINENUOROTUSES-
TAIKELIONESTIKSLAS

Popieriaus lapelis keliauja iš rankų į rankas ir atgal. Ką tai turėtų reikšti?

- Aš jau žinau! – staiga sušunka, žinoma, ne kas kitas kaip Kajus.
- Eikite į Imperatoriaus Juozapo aikštę, į dešinę nuo rotušės – tai kelionės tikslas!!!
- Kaip? – nusižiovauja Vidas.

Kajus:

- Žiūrėkit. EIKITE, tai va čia, IMPERATORIAUS, toliau JUOZAPO, DESINEN, tai į dešinę, NUO ROTUSES – nuo rotušės, o tada va kelionės tikslas.

Marcys:

- Oho, išties. Na, tu ir pavarai, tikras šaunuolis, bravo! Dabar ir aš jau matau – Į DEŠINĘ – NUO ROTUŠĖS... Šaunuolis, jėga, turim atsakymą!

Vidas:

- Kaip kietai, mes laimėjom! Kajau, tu – šaunuolis!

Iza:

- O kur yra Imperatoriaus Juozapo aikštė?

Vidas:

- Žemėlapyje! Ten, kur dabar stovi Martinas Kirpanas su kumeliuku. Ak, tiesa, manau, kad ten, kur yra teatras.

Marcys:

- Šalia yra funikulierius. Taip, ten toje pačioje aikštėje stovi.

Iza:

- O kas yra rotušė?

Į šį klausimą negali atsakyti net ir tie du tikrieji Liublianos gyventojai. Gerai, kad jie jau mokykloje ir kompiuterių klasė neužrakinta. Iza prisėda prie kompiuterio ir iškart randa atsakymą internete – Imperatoriaus Juozapo aikštė dabar vadinama Kreko aikšte.

Marcys:

- O, teisingai, Kreko aikštė, tai buvo toks Krekas, rašytojas ar kažkas panašaus, mama man pasakojo.

Rotušė – tai tas pastatas, kuriame šiandien įsikūręs Šventjakobo teatras.

Vidas:

- Taip, Šventjakobo teatras... Žinojau, kad toks teatras yra.

...ir Liublianos lėlių teatras. Ir Martinas Kirpanas su kumeliuku.

Vidas:

- Sakiau, kad Martinas Kirpanas su kumeliuku.

Į dešinę nuo rotušės yra funikulierius.